

UITNODIGING & PROGRAMMA LANDELIJKE MANIFESTATIE 14 OKTOBER 2010

Bouwen op ambitie is de 5e editie van het traditionele landelijke evenement dat Architectuur Lokaal sinds 1994 elke vier jaar organiseert bij aanvang van de nieuwe bestuursperiode in de Nederlandse gemeenten. In de afgelopen jaren hebben tal van bestuurders, bedrijven, ontwerpers en brancheorganisaties meegewerkt aan deze manifestatie. Dit jaar werken bijna 100 gemeentebestuurders en architecten mee aan het programma.

Bouwen op ambitie is een manifestatie over publiek opdrachtgeverschap voor gemeenteraadsleden en wethouders, statenleden en gedeputeerden, rijksoverheden, ambtelijke projectleiders, woningcorporaties, projectontwikkelaars, ontwerpers, welstandsorganisaties, architectuurinstellingen en alle anderen met ambities voor de inrichting van Nederland.

Het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen is altijd bijzonder voor de inrichting van Nederland. Bestuurders en raadsleden wisselen; opgebouwde contacten met externe partijen moeten worden vernieuwd. De vele nieuwe raadsleden en wethouders zullen de komende vier jaar verantwoordelijk zijn voor een goede ruimtelijke ordening en architectuur. Traditiegetrouw organiseert Architectuur Lokaal ook dit jaar een landelijke manifestatie om hen daarbij op weg te helpen. Ook voor ervaren bestuurders blijft het gemeentelijk opdrachtgeverschap een veeleisende taak, het betreft vele terreinen en zowel grote als vele kleinere projecten. Het gaat over wonen, supervisie, maatschappelijk vastgoed, landschap, transformatie, educatie en beoordelen. Het gaat ook over afstemming met bewoners en buurgemeenten, over zorgvuldig formuleren van ambities en opdrachten. Over het goed regelen van de financiën, over het kiezen van samenwerkingspartners en over aanbesteden. Hoe kan een gemeente, die met dit alles rekening moet houden, toch een goed publiek opdrachtgever zijn met een heldere visie? En hoe doe je dat in een bouwpraktijk die onderhevig is aan ingrijpende veranderingen? Is er toekomst voor institutioneel opdrachtgeverschap, of zullen er andere samenwerkingsverbanden ontstaan?

Het programma is onder meer gebaseerd op de enquête *beleid en uitvoering van lokaal opdrachtgeverschap 2010* onder de vakwethouders uit de afgelopen bestuursperiode, die Architectuur Lokaal m.m.v. de Rijksbouwmeester en VNG, en in samenwerking met TNS NIPO heeft gehouden. Alle deelnemers ontvangen een 'spoorboekje' met het programma. Achteraf verschijnt een publicatie met projectdocumentatie, verslagen, artikelen en andere informatie.

Ochtend: 10 excursies met 30 projectbezoeken

Gemeenteraadsleden en wethouders, statenleden en gedeputeerden beginnen de dag met projectbezoeken gewijd aan de thema's van de komende jaren: verdichting en krimp, transformatie en herbestemming, particulier opdrachtgeverschap en centrumontwikkeling. De excursies starten vanuit tien vertrekpunten variërend van Zaanstad tot Enschede en van Groningen tot Breda.

Landelijk debat

In de middag komen de tien reisgezelschappen samen in De Rijtuigenloods in Amersfoort voor een landelijk debat over bouwen op ambitie. Daar krijgen de vertegenwoordigers van de lokale politiek gezelschap van andere betrokkenen bij het opdrachtgeverschap in Nederland. Het debat gaat over de vraag wat er komt kijken bij bouwen op ambitie. Wie zijn daarvoor nodig? Hoe kan dat het beste aangepakt worden?

Deelname

Deelname aan het gehele programma staat open voor gemeenteraadsleden en wethouders, statenleden en gedeputeerden - en voor de sprekers bij de projectbezoeken. Voor hen is deelname aan de gehele dag kosteloos. Alle anderen kunnen deelnemen aan het debat (middag) voor 150 euro excl. btw. Deelname is alleen mogelijk na aanmelding.

Alle informatie over programma, deelname en aanmelding vindt u op www.rostra.nl

Bouwen op ambitie is de 5e editie van het traditionele landelijke evenement dat Architectuur Lokaal sinds 1994 elke vier jaar organiseert bij aanvang van de nieuwe bestuursperiode in de Nederlandse gemeenten. Eerdere manifestaties waren #1 Niet Grijs! (1994), #2 ORG (1996), #3 Oost West Thuis Best (2003) en #4 BOOST! Impuls voor publiek opdrachtgeverschap (2006).

Het debat volgt op het Jaarcongres dat de BNSP 's morgens in De Rijtuigenloods houdt, www.bnspcongres.nl.

PROGRAMMA BOUWEN OP AMBITIE

* = nog onder voorbehoud

Voor meer informatie over het programma, deelname en aanmelding: zie www.rostra.nl

10 excursies, 30 projectbezoeken in heel Nederland voor raadsleden en wethouders, statenleden en gedeputeerden

- 08:30** **1A / GRONINGEN, Mediacentrale**
met **Frank de Vries** wethouder Groningen en **Jurjen van der Meer** De Zwarte Hond
- 10:15** **1B / NOORDENVELD, Veenhuizen**
met **Jacob Dam** wethouder Veenhuizen en **Rob Hendriks** Daad Architecten
- 11:50** **1C / MEPPEL, Danninge Erve Zuid**
met **Ton Dohle** wethouder Meppel en **Hans Oerlemans** OKRA landschapsarchitecten
- Extra bij deze excursie:*
> **Mooi Nederland Open lab Ebbinge, Groningen**
> **Mooi Nederland Stadsrandmanagement Nieuw Stroomland, Leeuwarden**
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15** Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

2. Excursie Leeuwarden - Heerenveen - Zwolle - Amersfoort vv

- 08:00** **2A / LEEUWARDEN, Zuiderburen**
met **Henk Deinum** wethouder Leeuwarden en **Ronald Bron** Bureau Alle Hesper
- 10:00** **2B / HEERENVEEN, Museum Belvédère**
met **Siebrren Siebenga** wethouder Heerenveen en **Eerde Schippers** Inbo Architecten
- 12:00** **2C / ZWOLLE, Jongerencentrum Level Z / Stadshagen**
met **Gerrit Piek** wethouder Zwolle en **John van Dijk** MTB Architecten
- Extra bij deze excursie:*
> **Mooi Nederland Bedrijfsterrein zone De Esch, Staphorst**
> **Mooi Nederland Stadsrandmanagement Nieuw Stroomland, Leeuwarden**
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15** Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

3. Excursie Noordoostpolder – Lelystad – Almere – Amersfoort vv

- 09:00** **3A / NOORDOOSTPOLDER, Centrumvernieuwing Nagele**
met **Wouter Ruifrok** wethouder Noordoostpolder en **Pi de Bruijn** de Architecten Cie.
- 10:35** **3B / LELYSTAD, Lelybaan**
met **Ruud Luchtenveld** wethouder, **Niké Ruijter** stedenbouwkundige Lelystad en **Kees Spanjers** BV Zaanen Spanjers CS Architecten
- 12:15** **3C / ALMERE, Homeruskwartier**
met **Adri Duivesteijn** wethouder Almere en **Jacqueline Tellinga** projectleider Homeruskwartier
- Extra bij deze excursie:*
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15** Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

4. Excursie Enschede – Voorst – Apeldoorn – Amersfoort vv

- 08:30 **4A / ENSCHEDE, Roombeek**
met **Peter den Oudsten** burgemeester Enschede en **Ton Schaap** stadsstedenbouwer Enschede
- 10:15 **4B / VOORST, Twello, ABC van een dorp**
met **Jan van Muyden** wethouder Voorst, **Ad van Vuuren** ABC Vastgoed en **Geert Meijerink sr.** planontwikkelaar
- 12:30 **4C / APELDOORN, Cultuurcluster**
met **Marja van der Tas** vm. wethouder Apeldoorn en **Herman Hertzberger** Architectuurstudio HH
- Extra bij deze excursie:*
> **Mooi Nederland Stadsas Deventer**
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15 Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

5. Excursie Venlo – Nijmegen – Rhenen – Amersfoort vv

- 08:30 **5A / VENLO, Maasboulevard**
met **Mark Verheijen** wethouder Venlo en **Peter Lubbers** buro Lubbers
- 10:45 **5B / NIJMEGEN, De Dobbelman**
met **Hannie Kunst** wethouder Nijmegen, **Kees Zoon** en **Ingrid van de Vossenberg** stedenbouwkundigen Nijmegen
- 12:20 **5C / RHENEN, Villa Deys**
met **Henk van den Berg** wethouder Rhenen en **Paul de Ruiter** architectenbureau Paul de Ruiter
- Extra bij deze excursie:*
> **Mooi Nederland Landschapspark De Danenberg als Groen Prikkeldraad, Overbetuwe**
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15 Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

6. Excursie Eindhoven – 's-Hertogenbosch – Culemborg – Amersfoort vv

- 08:30 **6A / EINDHOVEN, Strijp-R**
met **Mary Fiers** wethouder Eindhoven, **Bas van de Ven** gebiedsontwikkelaar Amvest en **Piet Hein Eek** Eek & Ruijgrok
- 10:15 **6B / 's-HERTOGENBOSCH, De Haverleij**
met **Ton van Bussel** wethouder 's-Hertogenbosch en **Paul van Beek** Paul van Beek Landschappen
- 11:45 **6C / CULEMBORG, Ecowijk EVA Lanxmeer**
met **Willem-Jan Stegeman** en **Roeland Geertzen** wethouders Culemborg, **Arda van Helsing** Copijn en **Hyco Verhaagen** Garten und Landschaftsarchitekt
- Extra bij deze excursie:*
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15 Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

7. Excursie Breda – Dordrecht – Maarssen – Amersfoort vv

- 08:00** **7A / BREDA, Stationsgebied**
met **Alfred Arbouw** wethouder Breda en **Koen van Velsen** Architectenbureau K. van Velsen
- 10:15** **7B / DORDRECHT, Leerpark**
met **Arno Brok** * burgemeester Dordrecht, **Marco van der Pluijm** West 8 urban design & landscape architecture en **Rob van Kalmthout** Proper-Stok
- 12:15** **7C / MAARSSSEN, Op Buuren**
met **Mirjam van 't Veld** burgemeester Maarssen, **Warner van Vossen** wethouder Maarssen en **Hans Ibelings** architectuurcriticus
- Extra bij deze excursie:*
> **Mooi Nederland** *Masterplan Regiopark Hoeksche Waard*
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15** Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

8. Excursie Den Haag – Leiden – Utrecht – Amersfoort vv

- 08:45** **8A / DEN HAAG De Binckhorst / Caballerofabriek**
met **Peter Smit** wethouder Den Haag en **Loes Verhaart** afdeling stedenbouw gemeente Den Haag
- 10:25** **8B / LEIDEN, Nieuw Leyden**
met **Henri Lenferink** burgemeester Leiden en **Maurits Klaren** directeur Nieuw Leyden
- 12:20** **8C / UTRECHT, De Uithof**
met **Anco Schut** hoofd afdeling Stedenbouw en Monumenten Utrecht, **Dries Berendsen** directeur Vastgoed en Campusontwikkeling Universiteit Utrecht en **Art Zaaier** architect
- Extra bij deze excursie:*
> **Mooi Nederland** *Sanering verspreid liggend glas in Stompwijk*
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15** Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

9. Excursie Amsterdam – Hilversum – Amersfoort vv

- 09:00** **9A / AMSTERDAM, Steigereiland / IJburg**
met **Maarten van Poelgeest** wethouder Amsterdam en **Igor Roovers** projectdirecteur IJburg
- 11:00** **9B / HILVERSUM, Beeld en Geluid / Mediapark**
met **Jan Rensen** wethouder en **Michiel Riedijk** Neutelings Riedijk Architecten
- 12:40** **9C / AMERSFOORT, Wagenwerkplaats**
met **Mirjam Barendregt** wethouder, **Dirk Sijmons** H+N+S, **Wouter Veldhuis** MUST en **Joke Sickmann** Buurt Comité
- Extra bij deze excursie:*
> **Mooi Nederland** *Gaming in de Gooi- en Vechtstreek*
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15** Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

10. Excursie Zaanstad – Haarlem – Loenen aan de Vecht – Amersfoort vv

- 08:30** **10A / ZAA NSTAD, Inverdan**
met **Dennis Straat** wethouder Zaanstad en **Wilfried van Winden** WAM architecten
- 10:15** **10B / HAARLEM, Waarderpolder / Haarlem-Oost**
met **Ewout Cassee** wethouder Haarlem en **Max van Aerschot** stadsbouwmeester Haarlem
- 12:05** **10C / LOENEN AAN DE VECHT, Nieuw Cronenburgh**
met **Margot Rehbock** wethouder Loenen aan de Vecht en **Edzo Bindels** West 8 urban design & landscape architecture
- Extra bij deze excursie:*
> **Nederland wordt anders** films *Ontwerplabs*
> **Nationaal Programma Herbestemming** film *Van leegstand naar herbestemming*
- 14:15** Aankomst Rijtuigenloods, Amersfoort, landelijk debat *Bouwen op Ambitie*

Debat Bouwen op ambitie

voor gemeenteraadsleden en wethouders, statenleden en gedeputeerden, rijksoverheden, ambtelijke projectleiders, woningcorporaties, projectontwikkelaars, ontwerpers, welstandsorganisaties, architectuurinstellingen en alle anderen met ambities voor de inrichting van Nederland

Het debat wordt gevoerd onder leiding van **Felix Rottenberg** voorzitter Architectuur Lokaal

14.15-14.30

Ontvangst in De Rijtuigenloods Amersfoort

BOUWEN OP AMBITIE

15:00 Welkom & opening **Cilly Jansen** directeur Architectuur Lokaal

15:15 Inleiding **Liesbeth van der Pol** Rijksbouwmeester

TRANSFORMEREN

15:30 Inleiding **Yttje Feddes** Rijksadviseur voor het Landschap

15:40 Debat met **Henk Deinum** wethouder Leeuwarden, **Andy Drippy** wethouder Landgraaf, **Eric Frijters** Fabrications / Nederland wordt Anders en **Tjerk Ruimschotel** voorzitter BNSP

MENGEN

16:05 Inleiding **Hans de Jonge** hoogleraar vastgoedbeheer en -ontwikkeling TU Delft

16:15 Debat met **Steven Adriaansen** wethouder Roosendaal, **Dennis Straat** wethouder Zaanstad, **Robert van Kats** Blok Kats Van Veen en **Friso de Zeeuw** directeur nieuwe markten Bouwfonds / praktijkhoogleraar gebiedsontwikkeling TU Delft

VERBINDEN

16:40 Inleiding **Co Verdaas** gedeputeerde Provincie Gelderland

17:00 Debat met **Arno Brok** burgemeester Dordrecht, **Mirjam Barendregt** wethouder Amersfoort, **Bjarne Mastenbroek** voorzitter BNA, **Marco van Zandwijk** Nederland wordt Anders en **Erik Staal** voorzitter Raad van Bestuur Vestia

17:20 Afsluiting **Felix Rottenberg** voorzitter Architectuur Lokaal

17:30 Borrel & pizza

18:30 Vertrek bussen, de deelnemers aan de excursies worden teruggebracht naar de opstapplaatsen

Eerdere manifestaties in de reeks waren:

#1 Niet Grijs (1994),

#2 ORG (1996),

#3 Oost West Thuis Best (2003) en

#4 BOOST! Impuls voor publiek opdrachtgeverschap (2006)

Zie: www.arch-lokaal.nl

Het debat **Bouwen op ambitie** volgt tevens op het Jaarcongres van de BNSP, dat 's morgens in De Rijtuigenloods wordt gehouden.